

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 139/2026-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej Mgr. Martinom Jankovičom, advokátom, Železničná 19, Revúca, proti postupu Správneho súdu v Bratislave v konaní sp. zn. BA-1S/25/2023 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. BA-1S/25/2023 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Správnemu súdu v Bratislave **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. BA-1S/25/2023 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadost'účinenie **1 600 eur**, ktoré **j e** Správny súd v Bratislave **p o v i n n ý** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Správny súd v Bratislave **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia **1 014,41 eur** a zaplatiť ich na účet právneho zástupcu sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 21. januára 2026 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom správneho súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje prikázať správnemu súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a priznať jej finančné zadosťučinenie 3 000 eur, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je žalobkyňou v napadnutom konaní o zrušenie rozhodnutia o odškodnení č. 18546/2022/143 zo 14. decembra 2022. Správna žaloba sťažovateľky bola Krajskému súdu v Bratislave doručená 27. januára 2023. Sťažovateľka uvádza, že správny súd 1. júna 2023 prevzal správnu agendu označeného krajského súdu, kde žalobe bola pridelená jej súčasná spisová značka. Správny súd 2. októbra 2023 vyzval sťažovateľku na úhradu súdneho poplatku, ktorý bol uhradený 6. októbra 2023. Následne 16. novembra 2023 doručil sťažovateľke vyjadrenie žalovaného, na ktoré reagovala žiadosťou o zaslanie úplného vyjadrenia žalovaného, keďže jej boli zaslané len nepárne strany vyjadrenia. Sťažovateľka po doručení úplného vyjadrenia žalovaného doručila súdu svoju repliku k vyjadreniu žalovaného 12. decembra 2023. Zatiaľ posledným úkonom správneho súdu v napadnutom konaní bolo zaslanie dupliky žalovaného 17. januára 2024. Tvrdí, že vo veci konajúci správny súd je odvtedy nečinný. Vychádzajúc z uvedených skutočností, namieta, že v napadnutom konaní dochádza k zbytočným prietahom, a tým aj k porušovaniu jej označených práv.

3. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 139/2026-17 z 25. februára 2026 sťažnosť prijal na ďalšie konanie v časti namietaného porušenia práv na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom správneho súdu v napadnutom konaní vo zvyšnej časti sťažnosť odmietol.

II.

Vyjadrenie správneho súdu

4. Správny súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV/73/2026 z 19. marca 2026 v podstatnom k priebehu napadnutého konania uviedol, že napadnuté konanie začalo doručením žaloby 29. januára 2023. Prvý úkon vo veci výzva na zaplatenie súdneho poplatku bol realizovaný 2. októbra 2023, ktorý bol zaplatený 6. októbra 2023. Správny súd zaslal žalobu na vyjadrenie žalovanému 9. októbra 2023, na ktorú reagoval žalovaný doručením vyjadrenia a administratívneho spisu 7. novembra 2023. Dňa 16. novembra 2023 vyzval sťažovateľku na vyjadrenie sa k vyjadreniu žalovaného. Až na výzvu sťažovateľky o doručenie kompletného vyjadrenia žalovaného správny súd zaslal celé vyjadrenie žalovaného 28. novembra 2023. Sťažovateľka sa k vyjadreniu vyjadrila replikou z 12. decembra 2023. Duplika žalovaného bola súdu doručená 16. januára 2024. Táto bola zaslaná 17. januára 2024 sťažovateľke na vedomie. Súd určil termín pojednávania 4. marca 2026 na 4. jún 2026.

5. V ďalšom sa vyjadril k skutkovej a právnej zložitosti veci tak, že ide o všeobecnú správnu žalobu, štandardnú agendu, ktorá nevykazuje prvky zvýšenej náročnosti. K prekážkam postupu súdu uviedol, že ide o skôr o skutkové prekážky spočívajúce v poddimenzovanosti zamestnancov

administratívneho aparátu v kombinácii s vysokým nápadom vecí. K stavu konania dal správny súd do pozornosti, že písomná časť konania (výmena vyjadrení) skončila, preto je vec pripravená na rozhodnutie. K prekážkam, ktoré spôsobila sťažovateľka, uviedol, že zo spisu neboli identifikovateľné prietahy, ktoré by bolo možné pričítať na ťarchu sťažovateľky.

6. V závere správny súd zopakoval, že vec je pripravená na rozhodnutie a že súd si nie je vedomý, že by v konaní išlo o zbytočné prietahy spôsobené postupom správneho súdu. Vzhľadom na blížiaci sa termín pojednávania vyjadril súhlas so zapožičaním súdneho spisu po termíne pojednávania, teda po 4. júni 2026.

III.

Stanovisko sťažovateľky

7. Sťažovateľka k vyjadreniu správneho súdu 4. apríla 2026 doručila stanovisko, v ktorom v podstatnom zotrvala na dôvodnosti podanej sťažnosti aj s poukazom na vyjadrenie správneho súdu, že nespôsobila prietahy v napadnutom súdnom konaní. Pokiaľ ide o otázku personálnej poddimenzovanosti súdu a vysokého nápadu, poukázala na štandardnú judikatúru ústavného súdu, v zmysle ktorej personálne a organizačné problémy súdu nie sú významné pre posúdenie otázky, či došlo k zbytočným prietahom alebo nie.

8. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, so stanoviskom správneho súdu a stanoviskom sťažovateľky (ktorí zhodne výslovne súhlasili s upustením od ústneho pojednávania vo veci, pozn.) dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd po preskúmaní veci konštatuje, že stručná chronológia úkonov, tak ako ju opísali sťažovateľka (bod 2) a správny súd (bod 4), sa v podstatnom zhodujú, preto nepovažoval za prekážku svojho postupu skutočnosť, že mu nebol predložený dotknutý súdny spis pred rozhodnutím o tejto ústavnej sťažnosti.

10. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

11. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach tohto druhu vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom

predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priesťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. Podľa uvedených kritérií posudzoval aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

13. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že ide o štandardnú správnu vec, ktorá ani podľa názoru správneho súdu nevykazuje prvky skutkovej či právnej zložitosti.

14. Pri skúmaní správania sťažovateľky v napadnutom konaní ústavný súd vychádzal z vyjadrenia správneho súdu, ktorý konštatoval, že nezistil okolnosti, ktorými by prispela k zbytočným priesťahom v napadnutom konaní.

15. Napokon ústavný súd hodnotil postup správneho súdu z hľadiska existencie zbytočných priesťahov v napadnutom konaní.

16. Z prezentovanej chronológie postupu správneho súdu v napadnutom konaní vyplýva, že konanie je poznamenané nesústreďeným postupom, ako aj zbytočnými priesťahmi. Súd v začiatkovej fáze začal konať až po 9 mesiacoch od doručenia žaloby, ktorá spadala do obdobia reorganizácie súdov, čo je ospravedlniteľné. Následne konal v primeraných časových odstupoch až do doručenia dupliky žalovaného na vedomie sťažovateľky 17. januára 2024. Neušlo však pozornosti ústavného súdu, že správny súd doručil neúplné vyjadrenie žalovaného, na ktoré upozornila súd sťažovateľka.

17. Pokiaľ však ide o postup správneho súdu po doručení dupliky žalovaného (obdobie od 17. januára 2024 až dosiaľ), ústavný súd konštatuje, že správny súd neposkytol žiadnu zrozumiteľnú odpoveď na otázku, prečo vo veci dosiaľ nerozhodol, hoci sám konštatoval, že od toho momentu bola vec pripravená na rozhodnutie. Až bizarne vyznieva konštatovanie správneho súdu, že za týchto okolností vo svojom postupe nezistil žiadne zbytočné priesťahy. Uvedené časové obdobie od 17. januára 2024 do určeného termínu pojednávania na 4. jún 2026 preto ústavný súd vyhodnotil ako zbytočný a ničím neodôvodnený priesťah v napadnutom konaní v trvaní dvoch rokov a piatich mesiacov. Obranu súdu spočívajúcu v poddimenzovanosti administratívneho aparátu a vysokého nápadu neakceptoval, keďže v zmysle už notoricky známej judikatúry ústavného súdu nejde o okolnosť, ktorá by bola významná pre posúdenie otázky, či právo účastníka konania na prerokovanie veci bolo porušené alebo nie.

18. Vychádzajúc z opísanej nesústreďenej činnosti a zo zistených priesťahov, prihliadajúc na doterajšiu dĺžku napadnutého konania, ústavný súd dospel k záveru, že postupom správneho súdu v napadnutom konaní bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

19. Na základe zistenia, že postupom správneho súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky a označená vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľky právoplatne skončená, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal správne mu súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku nálezu).

V.

Primerané finančné zadost'účinenie

20. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

21. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiadala o priznanie primeraného finančného zadost'účinenia 3 000 eur, čo odôvodnila pretrvávajúcim stavom právnej neistoty v predmetnej veci, ktorej povaha (odškodňovacie konanie obete trestného činu) má pre sťažovateľku mimoriadny význam.

22. Cieľom primeraného finančného zadost'účinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Pri určení primeraného finančného zadost'účinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadost'účinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

23. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania, berúc do úvahy predmet napadnutého konania a súčasný stav konania, ako aj všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd považoval priznanie 1 600 eur pre sťažovateľku za primerané finančné zadost'účinenie (bod 3 a 5 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

24. Ústavný súd, vychádzajúc z § 1 ods. 3 a § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, priznal podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažovateľke náhradu trov konania z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2026 (príprava a prevzatie veci, písomné vyhotovenie ústavnej sťažnosti) v hodnote po 396,50 eur vrátane dvoch režírných paušálov v hodnote po 15,86 eur. Za úkon vyjadrenie právneho zástupcu k stanovisku správneho súdu odmenu nepriznal, keďže neobsahovalo žiadne nové skutočnosti ani argumentáciu, ktorá by ústavnému súdu nebola známa zo sťažnosti, resp. z obsahu vyjadrenia správneho súdu.

25. Uvedené sumy sa zvyšujú o daň z pridanej hodnoty vo výške 23 %, keďže právny zástupca sťažovateľky je platiteľom tejto dane. Ústavný súd tak v súhrne priznal náhradu trov konania 1 014,41 eur (bod 4 výroku nálezu).

26. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. mája 2026

Peter Molnár
predseda senátu